

Når der kommer et skib !

Eksempler på erhvervsaktiviteter i forbindelse med anløb af skibe i danske havne.

Skibstrafik medfører mange forskellige erhvervsaktiviteter på havnen. Det skaber omsætning og indtjening i de lokale forretninger og virksomheder.

Når man betragter aktiviteterne i en havn, forestiller man sig ofte, at der blot transporteres noget gods eller blot sejles med nogle passagerer og biler - og at der ikke er særlig mange mennesker involveret i aktiviteterne.

Men havnen er først og fremmest forudsætningen for lokaliseringen af særlige produktionsvirksomheder, hvor skibstransport indgår som vigtigt element i værdikæden fra råstof til forbruger.

Disse virksomheders produktion har i sig selv stor betydning for den lokale økonomi. Men de direkte aktiviteter i forbindelse med et skibsanløb, skaber også i sig selv en omfattende og forskelligartet omsætning og indtjening i havnebyens forretninger, håndværks- og servicevirksomheder samt transporterhverv.

Danske Havne har samlet en række forskellige eksempler på de afledte erhvervsaktiviteter og den lokale omsætning i forbindelse med et konkret anløb af et skib.

Et eksempel fra Kalundborg Havn

Kalundborg Havn er den store udskibningshavn for korn.

Der anløber omkring 100 kornskibe om året.

Grovvarevirksomhederne sender årligt op til 600.000 – 700.000 tons rug, byg og hvede ud på verdensmarkederne fra Kalundborg Havn.

Kornet kommer fra landbrug på Sjælland, Lolland og Falster. Under og efter høsten køres der store mængder korn til havnen.

Havnevirksomhederne har tørrefaciliteter på havneområdet, så kornet ikke mugner og rådner under opbevaring og transport.

Når kornet er tørt udskibes det enten direkte eller det lægges på lager på havnen. Her ligger kornet, mens det handles til afsætning til den forhåbentlig rigtige pris på verdensmarkedet.

Samarbejdet mellem shippingfirmaets faciliteter, havnens håndtering af skibet og en fælles optimering af logistikken, sikrer dels en høj kvalitet og dels en hurtig transport af kornet.

Havnens styrke er, at hele logistikken er opbygget med vejerbod, påslag og infrastruktur, der muliggør en kort terminaltid fra lastbil til skib.

Via bånd og kraner kan der læsses op til 1000 tons i timen på skibsstørrelser helt op til panmax, som kan have 50.000 tons korn ombord.

Korn er en vigtig eksportvare.

Eksportværdien af en enkelt skibslast kan være op til 50 mio. kr. - naturligvis afhængig af verdensmarkedsprisen på korn.

Eksporten er fortrinsvis til lande uden for EU – Mellemøsten, Fjernøsten.

Hvis man regner på et typisk kornskib med en kapacitet på 30.000 tons korn, skal der ca. 1000 lastbillæs til at fylde et skib.

Hver rundtur kan kalkuleres til 4 timer fra afhentning hos landmanden til levering på Kalundborg Havn og kørsel retur. Chaufførerne skal derfor præstere omkring 4.000 kørselstimer for at køre de 1000 læs korn.

Når der udskibes korn !

Et eksempel fra Kalundborg Havn

Skibet ligger typisk i havn i 3 dage. I den tid køres der flittigt korn til. Det skaber i sig selv arbejde for chaufførerne svarende til 2 - 3 årsværk for lastning af et enkelt skib på 30.000 tons.

Ud over beskæftigelseseffekten for lastbilschaufførerne, skabes der også job i forbindelse med

- Lastningen af skibet. Det tager ca. 55 timer effektiv for 6 medarbejdere, svarende til 330 arbejdstimer.
- Tørringen af kornet, som tager ca. 360 timer for 1 - 2 personer, svarende til 540 mandetimer.
- Lagerhåndtering, som er på 100 timer for 2 - 3 mand, svarende til 250 mandetimer

I alt skaber opgaverne til transport, lastning og lagerarbejde i forbindelse med et typisk anløb af et kornskib mere end 5000

timers arbejde, hvilket kan omregnes til ca. 3 1/2 årsværk.

Havnen har også gode indtægter fra eksporten af korn. Taksten for skibe er 3,05 kr. pr. bruttotons og vareafgiften for korn er på 9,45 kr. pr. ton.

Havnens indtægter fra et enkelt anløb af et typisk kornskib ligger på ca. 400.000 kr.

Analyse af havnen

I 2007 udarbejdede havnen - i et samarbejde med Syddansk Universitet og Danske Havne - en analyse, som viser, at de erhvervmæssige aktiviteter i Kalundborg Havn har en produktionsværdi på 2.600 mio. kr. om året.

Den samlede direkte og indirekte effekt på den lokale beskæftigelse er på mere end 1.700 fuldtidsjobs.

Et eksempel fra Københavns Havn

Turister på krydstogt bruger mange penge i land. Det skaber omfattende lokal beskæftigelse og indtjening, når et krydstogtskib anløber havnen.

Når et krydstogtskib anløber Københavns Havn, sætter det gang i et stor modtageapparat, som er sammensat af mange forskellige virksomheder og servicefunktioner - både på havnen, i byen og i regionen.

Der skal være interessante seværdigheder, restauranter og forretninger, og der skal være gode havnefaciliteter samt velfungerende transportsystemer i land. Der skal også være en stor hotelkapacitet og en international lufthavn, hvis man skal være del af det lukrative marked for de særlige turn-around-skibe, som starter og slutter et togt i havnen.

Alle disse funktioner kræver store investeringer i faciliteter og i havnens kapacitet. Men til gengæld får byen og regionen markante indtægter og en omfattende effekt på beskæftigelsen.

København er en af verdens største krydstogtdestinationer. Der kommer hvert år 350 skibe med omkring 700.000 passagerer til havnen.

Et typisk krydstogtskib, som anløber Københavns Havn for at slutte og påbegynde et togt, har 1750 passagerer, som bruger 2.8 mio. kr. i land.

Forbruget er fordelt med:

- 924.000 kr. til restauranter og cafeer
- 784.000 kr. til overnatning på hoteller
- 168.000 kr. til ure og smykker
- 252.000 kr. til taxa og busser
- 112.000 kr. til forlystelser
- 168.000 kr. til dagligvarer
- 84.000 kr. til beklædning
- 308.000 kr. til øvrige varer og tjenester

Egne beregninger ud fra opgørelser for 2007 fra VisitDenmark og Wonderful Copenhagen

Passagerernes omsætning hos danske flyselskaber og rejsebureauer er ikke opgjort nærmere i eksemplet.

Selve skibet betaler 180.000 kr. i afgifter til havnen samt 180.000 kr. til service i forbindelse med anløbet. Det skaber i sig selv arbejde til omkring 90 medarbejdere.

Et krydstogtskib kommer til byen !

Eksempel fra Københavns Havn

Der er også en stor omsætning fra skibet til eksempelvis lods, slæbebåde, maritim service, reparationer, forsyninger og varekøb, som ikke er opgjort nærmere.

Skibets besætning på 800 personer bruger tilsammen omkring 160.000 kr. i land. Hertil kommer, at de ca. 30 besætningsmedlemmer, som af- eller påmønstrer, yderligere forbruger 120.000 kr. til transport, overnatning m.v. i København.

Et sted imellem 150.000 og 200.000 årlige hotelovernatninger i København skyldes krydstogtturismen.

København er den helt dominerende krydstogtdestination i Danmark - dels set ud fra antallet af anløb, skibenes størrelse og antallet af passagerer, dels fordi der kommer stadigt flere turn-around-anløb, hvor der er en særlig stor omsætning fra såvel passagerer som fra skibet og besætningen.

Passagerer på turn-around-skibe forbruger tre gange så meget i land, som passagererne på krydstogtskibe i transit, hvor passagererne typisk kun er i land i 3-4 timer. Turn-around-passager har ofte en eller flere overnatninger i København ved starten og slutningen af ferien.

Turisterhvervet i København og Copenhagen Malmö Port har satset stærkt på krydstogtturismen - og antallet af passager og anløb har været i stærk vækst i de seneste år.

I 2015 forventes det, at der kommer mere end 1 mio. krydstogtsturister til København.

For at imødekomme den forventede vækst, vil der i de kommende år blive bygget en helt ny krydstogtterminal - og i 2013 vil der stå en ny kaj på 1.100 meter klar i Københavns Nordhavn. En investering på 450 mio. kr.

Krydstogtturismen skaber en samlet omsætning på mere end 1 mia. kr. om året. i København

Et eksempel fra ADP A/S/ Fredericia

Forsyningen med olie og benzin fra Fredericia Havn er en vigtig forudsætning for at holde hjulene i gang i Syddanmark

ADPs havn i Fredericia er Danmarks vigtigste havn for olieprodukter.

Det er her olien fra Nordsøen, via en rørledning tværs over Jylland, udskibes fra havnen til forsyning af markeder overalt i verden.

Udskibningen sker enten i form af råolie eller som olieprodukter, der forinden er forædlet på raffinaderiet i Fredericia.

Udskibning af olie

I 2009 blev der udskibet 9.7 mio. tons råolie samt 2.6 mio. tons benzin og andre raffinerede olieprodukter fra havnen i Fredericia.

Men der kommer også olie og benzin ind til Fredericia Havn. Det sikrer forsyningen med olie og benzin - og er dermed

en vigtig forudsætning for at holde samfundets hjul i gang i Syddanmark.

Når et typisk, mindre tankskib med 7.000 – 8.000 kubikmeter olie eller benzin fra raffinaderier rundt om Nordeuropa anløber Fredericia Havn, sætter det en række aktiviteter i gang på havnen. Det skaber omsætning og beskæftigelse i de lokale virksomheder.

Et enkelt mindre tankskib skaber en omsætning i havnen og de lokale forretninger på omkring:

- 100.000 kr. til havneafgifter, lods, trossefolk, agent og brandvagt, samt yderligere
- 100.000 kr. til losning, lager og terminal for distribution.

Når der kommer et tankskib med olie og benzin !

Et eksempel fra ADP A/S - Fredericia Havn

Skibet ligger i havn i omkring 6 timer - og lasten skaber, gennem distribution fra lagertanke, dagligt arbejde til 30 tankbilchauffører, som i 2-holdskifte kører med 15 tankbiler.

Lasten repræsenterer en salgsværdi på ca. 68 mio. kr. når den kommer ud til kunderne

Omsætning fra et stort tankskib

Et stort tankskib, som henter olie i Fredericia Havn, har en last på 100.000 tons. Det svarer til 735.000 tønder olie, som repræsenterer en værdi på 300 mio. kr.

Skibet betaler skønsmæssigt 1/2 mio. kr. alene i afgifter til havnen samt til lods og slæbebåde.

Omsætning med olie i danske havne

Der blev i 2009 omsat 14 mio. tons råolie og 13,6 mio. tons mineralske olieprodukter i havnene i Danmark. Der anløb mere end 3.000 tankskibe.

I 2009 blev der sejlet 830.000 tons olie og benzin ind til ADPs havn i Fredericia. Der anløber årligt omkring 300 mindre tankskibe.

ank
som
henter
olie i
Fre-

dericia, har en last på 1000 tons. Skønsmæssigt

Et eksempel fra Frederikshavn og Læsø

Færgeforbindelsen til Frederikshavn er Læsøs livsnerve til omverdenen

Omsætningen fra færgeren skaber også i sig selv lokal beskæftigelse og indtjening

Færgeforbindelsen til Frederikshavn er forudsætningen for beskæftigelsen og indtjeningen på Læsø. Samtidig skabes der også omsætning i virksomheder og forretninger i Frederikshavn bl.a. fra turister, som gør ophold på vej til og fra Læsø.

Færgens drift skaber også i sig selv lokal beskæftigelse og omsætning.

Færgeselskabet sejlede i 2009 med 270.000 passagerer til og fra Læsø, og heraf var ca. 20 procent borgere fra Læsø, mens de øvrige var besøgende på øen, først og fremmest turister.

Passagertallet varierer meget over året og ugen. 30% af passagererne benytter færgerne i juli måned. 40% rejser i weekender.

Der sejles årligt med 66.000 biler.

Færgeren Margrethe Læsø er bygget på Ringkøbing Værft i 1997.

Der er plads til 500 passagerer og 78 personbiler. Besætningen er på 6 mand.

I 2009 blev der samlet transporteret 26.000 tons gods til Læsø og 11.000 tons fra Læsø.

Det gods, som transporteres til Læsø er først og fremmest byggematerialer, minkfoder, brændstof og dagligvarer. Mens det gods, som sejles fra Læsø, for det meste er affald fra renovation samt produkter fra landbrug og fiskeindustrien.

Turismen på Læsø

Læsø er, sammen med to andre økommuner, Bornholm og Fanø, de eneste kommuner i Danmark, hvor turismen står for mere end 6% af den samlede indtjening.

Færgens omsætning

Færgeselskabet, som også står for driften af turistkontoret på Læsø, havde i 2009 en samlet indtægt på 54 mio. kr., inklusiv offentlige tilskud. Heraf var solgt af billetter på 27,8 mio. kr., fragtindtægter på 4,7 mio. kr. og en indtjening fra cafeteriaet på 5,4

Når færgeren sejler til Læsø !

Et eksempel fra Frederikshavn og Læsø

Færgeforbindelsens årlige omkostninger fordeler sig med:

Løn - besætning	16,4 mio. kr.
Løn - personale i Frederikshavn	1,1 mio. kr.
Løn - administration og turistkontor	2,0 mio. kr.
Brændstof	7,5 mio. kr.
Dokning og vedligeholdelse	5,5 mio. kr.
Forsikringer	0,7 mio. kr.
Havneafgifter	2,0 mio. kr.
Trucks og trækkere	0,15 mio. kr.
Drift i havne - Læsø / Frederikshavn	1,5 mio. kr.

Hovedparten af omsætningen fra færgerens drift bliver i lokalområdet, og medvirker her til at skabe beskæftigelse og indtjening.

Ud over beskæftigelsen og forbruget fra færge­se­l­skabets 60 medarbejdere, skaber de øvrige driftsudgifter også jobs og ind-

tjening i de lokale forretninger og virksomheder i Frederikshavn og på Læsø. Eksempelvis kan nævnes, at dokning og løbende vedligeholdelse udføres af lokale håndværkere, herunder på Ørskov Værft.

Analyse af Frederikshavn Havn

I 2007 udarbejdede havnen - i et samarbejde med Syddansk Universitet og Danske Havne - en analyse, som viser, at de erhvervsmæssige aktiviteter i Frederikshavn Havn og Flådehavnen har en produktionsværdi på næsten 4 mia. kr. om året.

Den samlede direkte og indirekte effekt på den lokale beskæftigelse er på mere end 4.500 fuldtidsjobs.

Når der ligger et off-shore-skib i havnen !

Et eksempel fra Kalundborg Havn

Der skabes omfattende beskæftigelse og indtjening i havnebyen i forbindelse off-shore-aktiviteter

Et anløb af et off-shore-service-skib i Kalundborg Havn kan skabe en omsætning på 25 mio. kr. hos lokale servicevirksomheder og forretninger

De skibe, som medvirker ved anlæg og servicering af off-shore-aktiviteter, er ofte omdrejningspunktet for en række forskellige erhvervsmæssige aktiviteter i land. Det skaber omsætning og indtjening i både virksomheder på havnen og hos forretninger, håndværkere og servicevirksomheder i lokalområdet.

Produktionen af rør til off-shore-anlæg på fabrikken på Kalundborg Havn skaber i sig selv omfattende indtjening og mange arbejdspladser. Men processerne i forbindelse med transporten med skib ud til de off-shore-anlæg, hvor rørene skal anvendes, skaber også indtjening på havnen og i byen.

Et konkret eksempel er et lidt særligt anløb af et off-shore-serviceskib i Kalundborg Havn. Skibet opholder sig i havnen i 3 uger for at forberede og gennemføre en transport af rør fra havnen ud til et off-shore-anlæg. Det kan resultere i en omsætning på mere end 25 mio. kr.

I nedenstående oversigt fremgår, hvordan omsætningen er fordelt på forretninger og virksomheder i land.

Leje af maskiner, trucks mv.	250.000 kr.
Smedefirma	2.900.000 kr.
Elektrikerfirma	680.000 kr.
Rengøring efter smede mv.	315.000 kr.
Køb/opsætning af køkken	90.000 kr.
Køb af gulv samt montage	70.000 kr.
Brand / gangway-vagt	125.000 kr.
Tømrer-arbejde	75.000 kr.
Stevedore – pakning af containere	150.000 kr.
Transport af reservedele og skibsdele	425.000 kr.
Kraner til testløft/lastning af rør (load out)	19.000.000 kr.
Transport af personale	325.000 kr.
Køb af diverse dele hos tømrerhandler mv.	77.000 kr.
Stilladsfirma	140.000 kr.
Testfirma - svejsninger	15.000 kr.

Når der ligger off-shore-skib i havnen !

Et eksempel fra Kalundborg Havn

Denne omsætning skaber grundlag for en omfattende indtjening og beskæftigelse for byens forretninger og virksomheder.

Skibet betaler endvidere omkring 60.000 kr. i afgifter til havnen. Hertil kommer en omfattende lokal omsætningen fra skibets øvrige forbrug, som ikke er opgjort nærmere.

Det drejer eksempelvis om udgifter til

- lods,
- maritim service,
- catering, brændstof, el og vand, samt
- besætningens forbrug i forretninger, restauranter m.v.

Skibets besætning er på ca. 80 personer, som repræsenterer mange forskellige fag-

grupper, f.eks. ingeniører, geologer og biologer, der er med ved klargøring. Kun ganske få besætningsmedlemmer er egentlige søfolk.

Analyse af havnen

I 2007 udarbejdede havnen - i et samarbejde med Syddansk Universitet og Danske Havne - en analyse, som viser, at de erhvervmæssige aktiviteter i Kalundborg Havn har en produktionsværdi på 2.600 mio. kr. om året.

Den samlede direkte og indirekte effekt på den lokale beskæftigelse er på mere end 1.700 fuldtidsjobs.

